

ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Πρόγραμμα δραστηριοτήτων 2022-23

Συντονισμός:
ΦΩΤΗΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ

Μέσα στο τοπίο καταστροφής που άφησε η «πανδημική» σκηνοθεσία των δύο τελευταίων χρόνων και η εγκληματική της διαχείριση, κι ενώ νέες επιθέσεις ενορχηστρώνονται από τη Διεθνή τού κεφαλαίου ενάντια στις λαϊκές τάξεις παντού στον κόσμο, με μια Ελλάδα στα όρια της κατάρρευσης, η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ συνεχίζει αδιάκοπα τις δραστηριότητες της. Η επιβίωσή της είναι ένα επίτευγμα που χρωστά στην ανυποχώρητη συμπαράσταση των μελών, των συνεργατών, των φίλων και των μαθητών της — στους οποίους οφείλει ένα θερμό ευχαριστώ. Σε αντάλλαγμα, δίνει την υπόσχεση να συνεχίσει το έργο της με την ίδια προσήλωση και συνέπεια, σύμφωνα με την δηλωμένη της πρόθεση να παραμείνει ένα εναλλακτικό, ανεξάρτητο τόσο από την αγορά όσο και από το κράτος, ανάχωμα του πολιτισμού: μια νησίδα ψυχικής και πνευματικής αντίστασης στην επελαύνουσα βαρβαρότητα. Με τα περιορισμένα της μέσα θα συνεχίσει τις προσπάθειες να καλύπτει όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος τού πεδίου των λεγόμενων Ανθρωπιστικών Σπουδών, που βρίσκονται σε διαρκή συρρίκνωση παγκοσμίως στα πλαίσια του τεχνοκρατικά προσανατολισμένου «δημόσιου» πανεπιστημίου, και παραμένει ανοιχτή σε νέες δραστηριότητες και ιδέες οι οποίες θα μπορούσαν να προταθούν καθ' οδόν και να υλοποιηθούν από τα μέλη της ή από νέους συνεργάτες.

Ξεκινώντας και φέτος, όπως συνήθως, τον ετήσιο κύκλο των επιμορφωτικών της δραστηριοτήτων στη έδρα της Αριστοτέλους 47-49, 2ος όροφος, γρ. 14 (Πλατεία Βικτωρίας), προγραμματίζει για την περίοδο 2022-23 τις ακόλουθες σειρές (περιλαμβανομένων όσων δεν μπόρεσαν να πραγματοποιηθούν, λόγω των τρομακτικών δημόσιων αποκλεισμών, την προηγούμενη χρονιά):

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΦΩΤΗΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ

210.3459578, fterzakis@hotmail.gr

I. Εισαγωγή στην ιστορία τής φιλοσοφίας – κύκλος α΄: αρχαία φιλοσοφία*

- 1-2. Εισαγωγικά στο ερώτημα Τί είναι η φιλοσοφία;
3. Ελληνικός αποικισμός και η κοινωνική σύσταση της πόλεως.
4. Οι Ίωνες: Θαλής-Αναξίμανδρος- Εκαταίος-Αναξίμανης.
5. Διασπορά: Ξενοφάνης-Αλκμαίων-Ιπποκράτης.
6. Ηράκλειτος. Ο Ορφισμός.
7. Πυθαγόρας και Πυθαγόρειοι. Η Ελεατική σχολή.
8. Ύστερες συνθέσεις: Εμπεδοκλής-Αναξαγόρας-Δημόκριτος.
9. Στοιχεία για την Αθήνα. Δράμα και ιστοριογραφία.
10. Οι σοφιστές: Σωκράτης.
- 11-13. Πλάτων.
- 14-15. Αριστοτέλης.
16. Ο «αρνητικός σωκρατισμός»: Κυνικοί-Κυρηναϊκοί-Μεγαρικοί-Σκεπτικοί.
17. Επικουρισμός. Η αλεξανδρινή επιστήμη.
18. Στωικισμός.
19. Ρωμαϊκή παιδεία και φιλοσοφικοθρησκευτικά ρεύματα στην ύστερη αρχαιότητα.
20. Νεοπυθαγορισμός, Ερμητισμός, Γνωστικισμός.
21. Πλωτίνος και Νεοπλατωνισμός.
22. Μια χριστιανική φιλοσοφία;

Κάθε Δευτέρα,
από 7-11-2022,
ώρα 8.00΄-10.00΄ μ.μ.
Διάρκεια: 22
συναντήσεις (44 ώρες).
Προτεινόμενο ύψος
συνδρομής: 400 ευρώ

* Για όσους ενδιαφέρονται, ο κύκλος θα μεταδίδεται και διαδικτυακά.

II. Μαθήματα Συγκριτικής Θρησκειολογίας*

1. Το αντικείμενο μιας θρησκειολογικής επιστήμης: η ανθρωπολογική κατηγορία του *ιερού*.
2. Στοιχειώδεις δομές του ιερού: η σαμανική έκσταση και το γονιμικό όργιο.
3. Πατέρες της θρησκειολογικής έρευνας – I: Max Müller και Rudolf Otto.
4. Πατέρες της θρησκειολογικής έρευνας – II: Mircea Eliade και Georges Dumézil.
5. Η θρησκεία υπό το πρίσμα της κοινωνικής ανθρωπολογίας – I (Βικτωριανή ανθρωπολογία· η γαλλική κοινωνιολογική σχολή).
6. Η θρησκεία υπό το πρίσμα της κοινωνικής ανθρωπολογίας – II (Max Weber· Boas, Malinowski και η παράδοση του δομολειτουργισμού).
7. Η θρησκεία υπό το πρίσμα της κοινωνικής ανθρωπολογίας – III (στρουκτουραλιστική ανθρωπολογία· αμερικανικός κουλτουραλισμός· μαρξιστική ανθρωπολογία).
8. Ο William James και η ψυχολογία της θρησκείας. Carl G. Jung.
9. Η κριτική της θρησκείας στην ψυχανάλυση.
10. Μύθος και τελετουργία.
11. Θυσία, η βία του ιερού.
12. Η γενεαλογία των Αγγέλων και η καταγωγή της μονοθεϊστικής ιδέας.
13. Για τη θρησκεία του Ισραήλ.
14. Στοιχεία για την προϊστορία και τις μεταμορφώσεις του Μεσσιανισμού.
15. Παράδοση θρησκευτικής ανταρσίας, από την ύστερη αρχαιότητα ως τη μεταμεσαιωνική Ευρώπη.
16. Ισλάμ: δογματική διαμόρφωση και ιστορική ανάπτυξη.
17. Για τη δομή και την ιστορία των δερβίσιμων ταγμάτων.

**Κάθε Τρίτη,
από 8-11-2022,
ώρα 8.00 -10.00 μ.μ.
Διάρκεια: 25
συναντήσεις (50 ώρες).
Προτεινόμενο ύψος
συνδρομής: 450 ευρώ**

* Για όσους ενδιαφέρονται, ο κύκλος θα μεταδίδεται και διαδικτυακά.

18. Εσχατολογία και κατασκευές του μεταθανάτιου – I (Ελλάδα, Αίγυπτος και Μέση Ανατολή).
19. Εσχατολογία και κατασκευές του μεταθανάτιου – II (Ινδία, Θιβέτ, Κίνα).
20. Το διττό πρόσωπο της σινικής θρησκευτικότητας: Ταοϊσμός και Κομφουκιανισμός.
21. *Ουπανισάδες*: το αποκορύφωμα του ινδικού στοχασμού.
22. Οι μεταμορφώσεις του Βουδισμού και το ιαπωνικό Ζεν.
23. Τι είναι εκκοσμίκευση;
24. Θρησκευτικές αναβιώσεις στα τέλη του εικοστού αιώνα – I: οι θρησκευτικοί φονταμενταλισμοί.
25. Θρησκευτικές αναβιώσεις στα τέλη του εικοστού αιώνα – II: νεοπαγανισμός και το κίνημα της «Νέας Εποχής»..

III. Η Σχολή της Φραγκφούρτης και η Κριτική Θεωρία*

1. Τι είναι ο «δυτικός μαρξισμός»;
2. Η δημιουργία του «Ινστιτούτου Κοινωνικών Ερευνών» και η πρώιμη ιστορία του ως το 1930.
3. Το διεπιστημονικό πρόγραμμα μιας Κριτικής Θεωρίας και ο αξιακά εμποτισμένος υλισμός του Max Horkheimer.
4. Κριτική του επιστημονισμού και του βουλησιαρχικού ανορθολογισμού. Η κοινωνιολογία της λογοτεχνίας του Leo Löwenthal.
5. Η φιλοσοφία της μουσικής και τα πρώιμα γραπτά του Theodor W. Adorno. Τα φιλοσοφικά γραπτά του Herbert Marcuse.
6. Η σκέψη του Walter Benjamin.
7. Οι πολιτικές αναλύσεις της Σχολής. Οι εμπειρικές κοινωνιοψυχολογικές έρευνες.
8. Η ενσωμάτωση της ψυχανάλυσης.

**Κάθε Τετάρτη,
από 11-1-2023,
ώρα 8.00 -10.00 μ.μ.
Διάρκεια: 12
συναντήσεις (24 ώρες)
Προτεινόμενο ύψος
συνδρομής: 200 ευρώ**

* Ο κύκλος θα δοθεί διαδικτυακά, σε ζωντανό χρόνο και με δυνατότητα μεταχρονολογημένης παρακολούθησης.

9. Η Διαλεκτική τού διαφωτισμού (Μ. Horkheimer/ T.W. Adorno).
10. Το φιλοσοφικό έργο τού Theodor W. Adorno μετά το 1950.
11. Ο Jürgen Habermas, και η λεγόμενη «δεύτερη γενιά».
12. Η κληρονομιά – κριτικές παρατηρήσεις.

Ο **ΦΩΤΗΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ** γεννήθηκε το 1959 στην Πάτρα. Έχει εργαστεί πολλά χρόνια στον χώρο του βιβλίου (ως εκδότης, επιμελητής σειρών και μεταφραστής), κι ερευνητικά, στο πλαίσιο σεμιναρίων, σε διάφορους τομείς των Επιστημών του Ανθρώπου. Από το 1992 ως το 2001 συνδιοργάνωσε το ανεξάρτητο Θρησκευσιολογικό Σεμινάριο που το 1997 οδήγησε στη δημιουργία της Εταιρείας Θρησκευσιολογικών Ερευνών, και ήταν από τους βασικούς συντάκτες τού *Θρησκευσιολογικού Λεξικού* στα Ελληνικά Γράμματα. Έχει επίσης διδάξει μετάφραση φιλοσοφίας στο Αγγλικό Τμήμα του Ευρωπαϊκού Κέντρου Μετάφρασης

(ΕΚΕΜΕΛ). Έχει δημοσιεύσει μεγάλο αριθμό δοκιμίων και κριτικών σε πολλά περιοδικά και συνεργαστεί κατά περιόδους ως βιβλιοκριτικός με τις εφημερίδες *Ελευθεροτυπία*, *Καθημερινή* και *Αυγή*. Από το 2005 παραδίδει σειρές μαθημάτων (φιλοσοφίας, πολιτικής θεωρίας, αισθητικής, συγκριτικής θρησκευσιολογίας και ψυχαναλυτικής/ανθρωπολογικής θεωρίας) στο πλαίσιο της Εταιρείας Διαπολιτισμικών Σπουδών. Το εκτεταμένο συγγραφικό του έργο περιλαμβάνει δοκίμια, ποίηση και ταξιδιωτική πρόζα (βλ. αναλυτική εργοβιογραφία στο www.fotisterzakis.gr).

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τα κείμενα, οι στοχαστές, οι διαμάχες

— 10 χρόνια κομμάτια —

ΚΩΣΤΑΣ ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΣ

6955 471893, liviergr@yahoo.gr

ΙΔΕΕΣ ΣΕ ΑΛΥΣΙΔΩΤΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ

Καιρός της συγκομιδής, μετά από μια δεκαετία σεμιναρίων στο πλαίσιο του «Αναγνωστήριου Πολιτισμικών Σπουδών». Τί μένει λοιπόν από τόσες αναγνώσεις, παρουσιάσεις και συζητήσεις; Και πώς συνδέονται με τα μικρά και μεγάλα ερωτήματα, αισθήματα και μελήματα της ζωής; Μπορεί κανείς άραγε να συναρμολογήσει αυτά τα κομμάτια μ' έναν τρόπο που να έχει νόημα για τη δική του ζωή και τη δική του αίσθηση του κόσμου; Όχι με τον τρόπο της αυστηρής ιεράρχησης και ταξινόμησης σ' ένα οριστικά σχεδιασμένο οικοδόμημα, αλλά με κείνον της *αλυσιδωτής αντίδρασης*, που περνάει ασυγκράτητα από τη μία ιδέα στην άλλη κι επινοεί καινούργιες, παρακάμπτοντας ιεραρχίες και σύνορα, ωθώντας έτσι στην ανάδυση νέων αστερισμών. Σ' αυτό το ρευστό πεδίο, οι απροσδόκητες συναντήσεις ή παρεκβάσεις μεταξύ θεωρητικών εννοιών, επιστημονικών περιγραφών, νοητικών πειραμάτων και καλλιτεχνικών έργων μπορεί να είναι αποκαλυπτικές, γι' αυτό και, πέρ' από τα φιλοσοφικά και επιστημονικά κείμενα, κάποια τραγούδια, ποιήματα, εικόνες ή άλλα υλικά θα είναι μέσα στο πρόγραμμα. Καθώς το ζητούμενο είναι το καταστάλαγμα σε μια κάποια προσωπική σύνθεση και στάση, η αυτενέργεια, η ελεύθερη συζήτηση και η περιπλάνηση στον εξωτερικό και τον εσωτερικό κόσμο —ένα είδος *αυτομόρφωσης* μάλλον παρά συμβατικής διδασκαλίας— είναι βασικά μεθοδολογικά εργαλεία. Από τη Δύση στην Ανατολή κι απ' τον Βορρά στον Νότο, από τις πρωτόγονες μέχρι τις διαδικτυακές κοινότητες, από την αρχαιότητα ως τη (μετα)νεωτερικότητα κι από τον έρωτα ως τον θάνατο, οι διαδρομές της σκέψης είναι ανοιχτές και το νήμα βρίσκεται στο δρόμο (αυτό που παρουσιάζεται πιο κάτω είναι επομένως ενδεικτικό, ένα προσωπικό νήμα, έναυσμα για να ξετυλίξει καθένας το δικό του).

Κάθε Πέμπτη,
από 9-2-2023,
6.30' -9.30' μμ.
Διάρκεια: 15
συναντήσεις (45 ώρες).
Προτεινόμενο ύψος
συνδρομής: 220 ευρώ.

Αν και επετειακό, το φετινό σεμινάριο δεν θα είναι λοιπόν μια σύνοψη προηγούμενων, αλλά ένα συνθετικό εγχείρημα που αντλεί υλικό από κείνα αλλά κι από άλλες πηγές ή νέους προβληματισμούς, με ύστατο ερώτημα κάθε φορά: τί καταλαβαίνουμε απ' τον κόσμο και τι σημασία έχει αυτό στη ζωή μας;

ΑΝΘΡΩΠΟΠΛΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ Στη σκοτεινή μήτρα του κόσμου – Άνθρωποι και ζώα – Σωματικότητα και αισθητηριακότητα – Ορμές, αισθήματα, ψυχή – Εκπαίδευση τουαλέτας, κατάκτηση της γλώσσας – Ο εαυτός και ο άλλος – Το στάδιο του καθρέφτη – Οι φωνές των άλλων – Άτομα, κλαν και οικογένειες – Εμείς και αυτοί – Αυτονομία και πόλεμος – Παιχνίδι και αρετές – Η χαρά της ζωής – Τα κοινά τότε και τώρα

ΓΕΩΣΤΟΡΙΕΣ Χώρα και τόπος – Κόγχη, περίγυρος, τοπίο – Έδαφος και απεδαφικοποίηση – Οι ηλικίες του ανθρώπου και του κόσμου – *Καιρός* και *εποχή* – Παρελθόν, παρόν, μέλλον: αλληλεξάρτηση και πολυαιτιότητα – *Ύπαιθρος* και πόλη – *Γυρνάω σαν τα φίδια, σαν τ' αργιπούλια* – Πώς τριγυρνάμε στην πόλη: πλάνης και άνθρωπος του πλήθους – Μια λανθάνουσα κοινότητα

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ Συνεργασία και ανταγωνισμός – Αλληλοβοήθεια, εκμετάλλευση, εξουσία – Από το τοπικό στο σφαιρικό και αντίστροφα – Κοινότητες και δίκτυα, κοινωνία και κράτος – Το ανάκτορο και ο δήμος – *Αλεξανδρινοί βασιλείς* – Επαν/απεδαφικοποιημένος καπιταλισμός – Η ώρα των πολλών – Γίνεσθαι μάζα – Πειθαρχία, πανοπτισμός, βιοπολιτική – Ελίτες και είλωτες – Το αίνιγμα της πολλαπλότητας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ Τί (δεν) μάθαμε στο σχολείο – Αποεκπαίδευση της κοινωνίας – Πολιτιστική βιομηχανία – Χαμένη αύρα και τεχνική αναπαραγωγικότητα – Στο παγκόσμιο χωριό – Τί βλέπουμε στην τηλεόραση: το μήνυμα του μέσου – Όταν οι εικόνες γίνονται πιο πολλές από τα πράγματα

- Πραγματικότητα και προσομοίωση - Το προβάδισμα των μοντέλων - Το κινητό: μιλώντας μόνοι μας στο δρόμο - Διαδίκτυο: ο πανταχού απών - Μιλταρισμός και ανταρτοπόλεμος - Βιοτεχνολογία, τεχνητή νοημοσύνη και μετάνθρωποι

ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ Τί την/τον κάνει ωραία/ο;

- Έρωσ ο γλυκόπικρος - Φύση και πολιτισμός - Ενορμήσεις ζωής και θανάτου, απώθηση και μετουσίωση - *Θυμήσου, σώμα* - Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση και αισθηματική αγωγή - Μελέτη θανάτου - Πεθαίνοντας στα 30, στα 60, στα 80 - *Να πεθάνουμε για τις ιδέες;* - Πώς αποχαιρετάμε τους νεκρούς - Ο θάνατος στη Σαμαρκάνδη

ΠΑΤΡΙΔΟΓΝΩΣΙΑ Ορθοδοξία και Νεοελληνικός Διαφωτισμός - Ανήμεροι και πολιτισμένοι, οπλαρχηγοί και καλαμαράδες - Τα μπάζα της λογιουσύνης και η χαμένη λαλιά - Οράματα και θάματα - Καφέ σαντάν και καφέ αμάν - Αι Αθήναι ως ανατολική πόλις - Μείζη πολιτισμών, αισθησιασμός και καλλιέργεια - Γλωσσικό, εθνικό και κοινωνικό ζήτημα - Μοντερνισμός και ελληνικότητα - Σοσιαλισμός και κοινοτισμός - Αντάρτικα - *Έχω ένα τσίρκο ηλεκτρικό μες στο μυαλό μου* - Εκδίκηση της γυφτιάς - Δρόμοι του 2008, πλατείες του '11.

Ο **ΚΩΣΤΑΣ ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΣ** σπούδασε πολεοδομία, περιφερειακή ανάπτυξη, γεωγραφία και νεοελληνική γραμματεία στο Λονδίνο, την Αθήνα και το Παρίσι. Έχει διευθύνει σεμινάρια επιμόρφωσης (Κέντρο Μελετών και Αυτομόρφωσης, 1982-86) κι έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα αστικής ανάπτυξης (ΓΓΕΤ, 1988) και κοινοτικής οργάνωσης (ΜΙΑΤΕ, 1991). Το 1989 συνίδρυσε τις Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, όπου είναι υπεύθυνος σειρών και επιμελητής βιβλίων. Είναι επίσης ιδρυτικό μέλος και υπεύθυνος

σεμιναρίων της Εταιρείας Διαπολιτισμικών Σπουδών. Υπήρξε μέλος του Δ.Σ. του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου και, αργότερα, της Επιτροπής Καλλιτεχνικής Αξιολόγησης Σεναρίων του οργανισμού. Έχει δημοσιεύσει άρθρα για την πόλη, την πολιτική, τον πολιτισμό, την επικοινωνία και τον κινηματογράφο κι έχει επιμεληθεί την έκδοση Χρήστος Βακαλόπουλος, *Η ονειρική υφή της πραγματικότητας. Κείμενα για την επικοινωνία και τον πολιτισμό* (Εστία, 2005).

ΦΙΛΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ (I)

ΝΙΚΟΣ ΣΑΒΒΑΤΗΣ

210.8655421, nikos.savvatis@gmail.com

Εξ αναβολής λόγω «πανδημιοποίησης», το σχέδιο σεμιναρίου «Φιλμική Ανάλυση I», επιστρέφει φέτος ως απόπειρα αντίστασης στον προαναγγελθέντα ζόφο του χειμώνα που έρχεται. Ριζικά αναμορφωμένο από την προηγούμενη εκδοχή του, είναι τώρα συνδεδεμένο με το έργο του μεγαλύτερου ευρωπαίου πρωτοποριακού δημιουργού του σινεμά Ζαν-Λυκ Γκοντάρ, το οποίο συνοψίζει όλη την περιπέτεια του κινηματογράφου από το επαναστατικό πειραματικό ντοκιμαντέρ *Ο Άνθρωπος με την κινηματογραφική μηχανή* (Ντζίγκα Βέρτοφ, 1929) ως τα νεο-νεορεαλιστικά κινήματα αντίδρασης στον συστημικό, αμερικανοκρατούμενο κινηματογράφο που έρχονται από την περιφέρεια.

Πριν περάσει στη σκηνοθεσία 131 συνολικά μικρού και μεγάλου μήκους ταινιών (που κινούνται ελεύθερα από τη μυθοπλασία ως το ντοκιμαντέρ και το στοχαστικό φιλμικό δοκίμιο), ο γαλλοελβετός Ζαν-Λυκ Γκοντάρ (3/12/1930-13/9/2022) υπήρξε «αθεράπευτα εξαρτημένος» κινηματογραφόφιλος και κυρίως μαχητικός κριτικός, σφοδρός πολέμιος της (μικρο)αστικής μακαριότητας του γαλλικού ποιοτικού κινηματογράφου. Το δικό του σινεμά —ανανεωτικό, πνευματώδες, αυτοαναφορικό, εικονοκλαστικό, ριζοσπαστικό— χαρτογραφεί την ποιητική περιπέτεια του γαλλικού Νέου Κύματος της δεκαετίας τού '60, ένα κίνημα που έσπρωξε βίαια τον «κινηματογράφο του δημιουργού» από τον κλασικισμό στον μοντερνισμό. Απολύτως συνεπής στις ιδέες του και συντονισμένος με τη γαλλική πραγματικότητα που εξερράγη τον Μάη τού '68, αμέσως μετά από το ανατρεπτικό *Weekend*, ο Γκοντάρ δεν δίστασε να αυτοκαταργηθεί ως δημιουργός και να στρατευτεί σε ένα είδος πολιτικού σινεμά που κατασκευάζεται ομαδικά και δικαιολογείται μόνο ως εργαλείο κοινωνικού μετασχηματισμού. Όμως καθώς αυτό σήμανε την όλο και

Κάθε Παρασκευή,
από 11-11-2022,
ώρα 7.00' -9.30' μ.μ.
Διάρκεια: 20
συναντήσεις (50 ώρες).
Προτεινόμενο ύψος
συνδρομής: 300 ευρώ

μεγαλύτερη αποξένωσή του από την τέχνη της μυθοπλασίας, τελικά το 1980, σκηνοθετώντας το «δεύτερο πρώτο φιλμ» του *Ο σώζων εαυτόν σωθήτω*, ο Γκοντάρ κατάφερε να επανεφευρεθεί ως «πρωτοποριακός» φιλομουργός. Ένας μοναδικός οπτικοακουστικός αφηγητής/στοχαστής έξω από τις συμβάσεις της εμπορικότητας και τους καταναλωτικούς αυτοματισμούς του συστημικού κινηματογράφου, ο οποίος συνέχισε τη μοναχική πορεία του ως το δραματικό τέλος του κι έφτασε να συνοψίζει όλο το σινεμά, όχι μόνο του παρελθόντος αλλά και του μέλλοντός μας.

Ως τέτοιος, είναι ο άξονας του φετινού μας σεμιναρίου, το οποίο φυσικά δεν είναι καθόλου ένας μονοδιάστατος φόρος τιμής, μεταφέροντας την έρευνά μας από το πρόσωπο του δημιουργού στα πιο συγκεκριμένα στοιχεία που διαθέτουμε: την ανάλυση των φιλμ που σφράγισαν όχι μόνο το κριτικό έργο, ή μάλλον την πνευματική διαδρομή ενός μεγάλου καλλιτέχνη από τη θεωρία στην πράξη του σινεμά, αλλά κυρίως την ίδια την πορεία του παγκόσμιου κινηματογράφου στη νεωτερικότητα. Άραγε αυτά τα φιλμ-ορόσημα, που ανήκουν σε διαφορετικά είδη, διαφορετικές πατρίδες και εποχές διατηρούν ακόμα την αυθεντικότητα της οπτικής και τη βαρύτητα του νοήματός τους; Πώς ακριβώς μεταλλάχτηκαν από τις γκονταρικές «αλχημείες» που αποδομούσαν τους μηχανισμούς των κινηματογραφικών ειδών; Και τελικά, σε αυτή την εποχή της ρευστότητας και της σύγχυσης που διανύουμε, μπορούν ακόμα να συγκεντρώσουν το διασκορπισμένο σε πολλές οθόνες βλέμμα του σύγχρονου θεατή, το οποίο οι κατακερματισμένες επιφάνειες των ταινιών του Γκοντάρ σχολίαζαν ήδη από τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας τού '60; Με την επιστροφή στα καθαρά κινηματογραφικά κριτήρια που μας διδάσκει η φιλική ανάλυση, το διακύβευμα του φετινού σεμιναρίου είναι διπλό: μια πρωτότυπη μελέτη του γκονταρικού έργου και μια διαφορετικά αρθρωμένη —«μονταρισμένη», αν προτιμάτε— θεωρία για την αισθητική και το νόημα του φιλμ (όπως θα έλεγε ο Αϊζενστάιν).

Αναλυτικά, ο κύκλος των συναντήσεων διαμορφώνεται ως εξής:

ΤΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΕΙΔΗ

1. Εισήγηση: Ζαν-Λυκ Γκοντάρ, η κινηματογραφοφιλία ως κινητήρια δύναμη της σκηνοθεσίας.
Προβολή: *Ζούσε τη ζωή της* (*Vivre sa vie*, 1962).
2. Ανάλυση της ταινίας.
Το τέλος των κινηματογραφικών ειδών και η επανεφεύρεσή τους.
3. Εισήγηση: Εν αρχή ην το γκανγκστερικό φιλμ.
Προβολή: *Ο Σημαδεμένος* (*Scarface*, 1932).
4. Ανάλυση της ταινίας.
Η κοινωνική πραγματικότητα κι οι κώδικες της μυθοπλασίας.
5. Εισήγηση: Όταν ο Τσάπλιν πήγε στον Πόλεμο.
Προβολή: *Ο Δικτάτορας* (*The Great Dictator*, 1940).
6. Ανάλυση της ταινίας.
Η ουτοπία της κωμικής αποδόμησης του φασισμού.
7. Εισήγηση: Μια φορά κι έναν καιρό, το γουέστερν...
Προβολή: *Τζόνυ Γκιτάρ* (*Johnny Guitar*, Nicholas Ray, 1954).
8. Ανάλυση της ταινίας.
Από την ιστορική μυθοπλασία στη βία του συναισθήματος.
9. Εισήγηση: Επιστροφή στον πλανήτη του κλασικού μιούζικαλ.
Προβολή: *Τραγουδώντας στη βροχή* (*Singing in the Rain*, 1952)
10. Ανάλυση της ταινίας.
Τελειότητα του θεάματος και χολυγουντιανή αυτοαναφορικότητα.

Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ

11. Εισήγηση: Κανείς δεν σώζεται από τον Όρσον Ουέλς.
Προβολή: *Η Κυρία της Σαγκάης* (*The Lady from Shanghai*, 1956)
12. Ανάλυση του φιλμ.
Το προσωπικό φιλμ νουάρ ως λαβύρινθος των μορφών.
13. Εισήγηση: Η ηδονή του κειμένου.
Προβολή: *Η ηδονή* (*Le plaisir*, Max Ophüls, 1952)

14. Ανάλυση της ταινίας.
Η σκηνοθετική δεξιοτεχνία ενός μεγάλου δημιουργού του ευρωπαϊκού σινεμά.
15. Εισήγηση: Ο ασκητικός φορμαλισμός του Ρομπέρ Μπρεσόν.
Προβολή: *Ο Πορτοφολάς (Pickpocket, 1959)*
16. Ανάλυση της ταινίας.
Πριν από την επανάσταση του γαλλικού Νέου Κύματος.
17. Εισήγηση: Ο Ροσσελίνι ταξιδεύει στον μοντερνισμό.
Προβολή: *Ταξίδι στην Ιταλία (Viaggio in Italia, 1954)*
18. Ανάλυση της ταινίας.
Το θαύμα που σώζει το συζυγικό δράμα του έρωτα.
19. Εισήγηση: Ο Κέντζι Μιζογκούτσι και ο μύθος του μεγαλύτερου σκηνοθέτη του κόσμου.
Προβολή: *Ο δρόμος της ντροπής, 1956.*
20. Ανάλυση της ταινίας.
Το κύκνειο άσμα ενός μεγάλου κοινωνικού ρεαλιστή.

Ο **ΝΙΚΟΣ ΣΑΒΒΑΤΗΣ** γεννήθηκε και ζει στην Αθήνα. Σπούδασε νομικά και κινηματογράφο. Μιλάει αγγλικά, γαλλικά και πορτογαλικά. Έχει εργαστεί ως μεταφραστής, δημοσιογράφος και παραγωγός ραδιοφωνικών εκπομπών. Με διάφορες ιδιότητες έχει συνεργαστεί στην παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών (σεναριογράφος, βοηθός, επιμελητής μουσικής, σκηνοθέτης, παραγωγός) και είναι συνδημιουργός, από κοινού με τη Μαριτίνα Πάσσαρη, της μεγάλου μήκους ταινίας *Η γυναίκα που επιστρέφει* το 1994. Από το 1975 άρχισε να ασχολείται με την κινηματογραφική θεωρία αρχικά ως συντάκτης και αργότερα ως αρχισυντάκτης του περιοδικού *Σύγχρονος κινηματογράφος*. Επί δεκαοκτώ χρόνια συνεργάστηκε με το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης ως σύμβουλος προγράμματος, αναγνώστης σεναρίων κι επιμελητής εκδόσεων. Με την τελευταία του ιδιότητα υπογρά-

φει 11 μονογραφίες για σκηνοθέτες και μία έκδοση για τον βραζιλιάνικο κινηματογράφο. Από το 1994 ως το 2001 δίδαξε «Ιστορία και αισθητική του κινηματογράφου» και «Φιλμική ανάλυση» στο Πανεπιστήμιο Πατρών (Τμήμα Θεατρικών Σπουδών). Έχει συνεισφέρει πολλά δοκίμια και μελέτες σε ειδικές εκδόσεις για τον κινηματογράφο, έχει συμμετάσχει σε πλήθος εκδηλώσεων και υπήρξε συνδιοργανωτής με τον Γιάννη Παπαδάκη των Εβδομάδων Βραζιλιάνικου Σινεμά στην Ταινιοθήκη της Ελλάδος. Συνεργάζεται με την ΕΔΣ από τον φθινόπωρο του 2011. Στα πλαίσια αυτής της συνεργασίας πραγματοποίησε το 2017 το σεμινάριο «Κινηματογράφος και φιλοσοφία» και το 2018 το σεμινάριο «Κινηματογράφος 2018: Θεωρία, ιστορία, γεωπολιτική». Το καλοκαίρι του 2018 συνεργάστηκε με την Ταινιοθήκη στο μεγάλο αφιέρωμα στον Πιερ Πάολο Παζολίνι.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ*

ΕΛΣΑ ΛΙΑΡΟΠΟΥΛΟΥ
6973 740363, el_liar@yahoo.gr

Η λειτουργία εργαστηρίου δημιουργικής γραφής είναι μια δραστηριότητα που οργανώνεται με κριτήριο αφ' ενός την πολύχρονη εμπειρία και σχέση της διδάσκουσας με την διαδικασία της γραφής, καθώς και με αντίστοιχα εργαστήρια και σεμινάρια, αφ' ετέρου την επιθυμία, όσων δηλώσουν συμμετοχή, να δοκιμασθούν στη γραφή, να ενημερωθούν για το τοπίο της συγγραφής, να οργανώσουν τις ιδέες τους, να αποκτήσουν νέες, να θητεύσουν στη γλώσσα και την αισθητική και να αποκτήσουν κίνητρο για την επιτυχία του συγγραφικού τους τολμήματος.

Προς το σκοπό αυτό διοργανώνονται δίωρα μαθήματα με εστίαση στη γραπτή δοκιμασία και στην απόκτηση και κατανόηση των τεχνικών και των αισθητικών τρόπων που θα διευκολύνουν την προσπάθεια των συμμετεχόντων. Ιδιαίτερο βάρος δίνεται στην παρουσίαση των ασκήσεων και των κειμένων στην ομάδα η οποία ασκεί τεκμηριωμένη κριτική, καθώς και στην διερεύνηση των δυνατοτήτων, των δυσκολιών και των προοπτικών που έχει το αφηγηματικό υλικό το οποίο είναι κάθε φορά υπό κρίση. Η φόρμα, η γλώσσα, το περιεχόμενο, η αφηγηματική δομή, εξετάζονται διεξοδικά και γίνονται κάποιες εναλλακτικές προτάσεις με στόχο να αναδειχθεί η πολυσημία της γλώσσας, η πολυμορφία, η σημασία της οπτικής γωνίας και της επιλογής αφηγητή, η ποικιλία των αποτυπωμάτων που αφήνει ο διαφορετικός ψυχισμός των ατόμων τα οποία εμπλέκονται στην περιπέτεια της γραφής. Η θεωρία και η πράξη, προπάντων, θα εναλλάσσονται όπως το απαιτούν οι ασκήσεις, το αφηγηματικό υλικό και οι ανάγκες και απορίες των συμμετεχόντων. Πρέπει βεβαίως να καταδειχθεί με κάθε τρόπο ότι δεν υπάρχει μια μεθοδολογία κοινή για όλους η χρήση της οποίας φέρνει πιο κοντά στη συγγραφή τον χρήστη

**Κάθε Τετάρτη,
από 9-II-2022,
ώρα 8.00´-9.30´ μ.μ.
Διάρκεια: 15
συναντήσεις (23 ώρες).
Προτεινόμενο ύψος
συνδρομής: 150 ευρώ**

* Όσοι θέλουν να δηλώσουν συμμετοχή ή να ζητήσουν διευκρινίσεις, μπορούν να επικοινωνήσουν με τη διδάσκουσα.

της. Θεμελιώδες χαρακτηριστικό κάθε αφήγησης πρέπει να θεωρείται η υποκειμενική ματιά με την οποία συνθέτει καθείς το υλικό του, το διαμορφώνει και το διαχειρίζεται.

Η **ΕΛΣΑ ΛΙΑΡΟΠΟΥΛΟΥ** γεννήθηκε στην Κόρινθο. Είναι φιλόλογος κι έχει εργασθεί στη Μέση Εκπαίδευση. Έχει δημοσιεύσει τις συλλογές διηγημάτων *Οι Άλλες* (Νεφέλη: Αθήνα 1991), *Πλην Ενός* (Ινδικτος: Αθήνα 1998), και το μυθιστόρημα *ο Σύλλογος* (Ινδικτος: Αθήνα 2001). Με τον Γιάννη Πατίλη έχει επιμεληθεί την συγκεντρωτική έκδοση των ποιημάτων του Άγγελου Σημηριώτη (Πνευματικό Κέντρο Δήμου Νέας Ιωνίας Αττικής, Νέα Ιωνία 1995). Συμμετείχε στη συλλογική έκδοση κειμένων για την

εκπαίδευση με τον τίτλο *Αναπνέοντας κιμωλία – γραφές εκπαιδευτικών* (Σαββάλας, Αθήνα 1996). Υπήρξε ιδρυτικό μέλος και διευθύντρια του Ποιητικού Εργαστηρίου στο Ίδρυμα «Τάκης Σινόπουλος – Σπουδαστήριο Νεοελληνικής Ποίησης». Είναι ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Διαπολιτισμικών Σπουδών όπου οργανώνει Λέσχη Ανάγνωσης και διδάσκει Δημιουργική Γραφή. Άρθρα, κριτικές και σχόλιά της έχουν δημοσιευθεί σε εφημερίδες και περιοδικά.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Αριστοτέλους 47-49, 2ος όροφος, γρ. 14

(κοντά στην Πλατεία Βικτωρίας)

Αθήνα 104 34

τηλ. 210.3613855

transcultural@outlook.com.gr

ediasp.blogspot.com